

Nr 15

Utlåtande i anledning av väckta motioner om överförande till Aktiebolaget Statens skogsindustrier av fabriksanläggningen i Ulriksfors.

I två inom riksdagen väckta, till bankoutskottet hänvisade likalydande motioner, nr 330 i första kammaren av herr *Norling* och herr *Persson, Helmer*, samt nr 254 i andra kammaren av herr *Holmberg* och fru *Nilsson*, har föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamma åtgärder för överförande till AB Statens skogsindustrier av fabriksanläggningen i Ulriksfors i syfte att genom upptagande av lämplig produktion säkra stadigvarande sysselsättning åt den arbetsföra befolkningen på orten.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 254.

Över motionen har yttranden i vederbörlig ordning inhämtats från *arbetsmarknadsstyrelsen* och *länsstyrelsen i Jämtlands län*, varjämte tillfälle beretts *AB Statens skogsindustrier* att inkomma med yttrande i ärendet.

Arbetsmarknadsstyrelsen har framhållit bl. a. följande.

Under hösten 1954 informerades arbetsmarknadsstyrelsen under hand om att risker förelåg för ett nedläggande i början av år 1955 av Ulriksfors Väfveri i Jämtlands län, tillhörigt Hargs fabriks AB i Nyköping. Som anledning uppgavs, att driften vid fabriken gick med avsevärd förlust. Antalet anställda vid fabriken var i början av september 1954 103, varav 94 arbetare och 9 tjänstemän. Hälften av arbetarna var kvinnor. Av kvinnorna var hälften under 18 år och 5—10 gifta. Av männen var 1/6 under 18 år, 60 procent över 40 år och ett 15-tal i åldern mellan 50—70 år.

Efter framställning från arbetsmarknadsstyrelsen och industriens produktionsråd framflyttade företaget driftnedläggelsen till den 1 april 1955 för att få den att inträffa vid en tidpunkt, då tillgången på arbetstillfällen var avsevärt bättre än omkring årsskiftet. Definitivt varsel om driftnedläggelsen lämnades den 25 november 1954, varvid bekräftades, att driften skulle nedläggas från och med den 1 april 1955.

Den 2 december 1954 uppvaktade representanter för kommunen och företaget arbetsmarknadsstyrelsen. Vid överläggningarna var även industriens produktionsråd representerat. Ritningar och beskrivningar över fabrikslokalerna överlämnades till styrelsen. Från kommunalt håll framhölls de allvarliga konsekvenser industrinedläggelsen medför för kommunen. Möjligheterna att förlägga ny industri till Ulriksfors diskuterades liksom erforderliga åtgärder under omställningstiden.

Driften pågick planenligt till den 1 april, varefter en del av arbetskraften sysselsattes med nedmontering av maskinerna.

Arbetsmarknadsstyrelsen, länsarbetsnämnden, industriens produktions-

råd och Ströms kommun har allt sedan kännedom erhöles om planer på industrinedläggelse i Ulriksfors undersökt olika möjligheter att tillföra orten ny industri i stället för den nedlagda. Fabrikslokalerna är mycket goda, järnvägsspår finns indraget på fabriksområdet, och bolaget disponerar ett 70-tal lägenheter av god standard för de anställda.

Förhandlingar fördes på ett tidigt stadium med företrädare för norrländska skogsindustrier och skogsägareföreningar om att fabriken skulle ombyggas för tillverkning av halvskemisk massa. Efter verkställda undersökningar förklarade sig dock vederbörande icke kunna förlägga sådan tillverkning till Ulriksfors. Överläggningar har också ägt rum med ett flertal företag inom andra branscher i syfte att intressera dem för en lokalisering till Ulriksfors. Kontakt har också upptagits med ett statligt verk i avsikt att få detta att till Ulriksfors förlägga en planerad verkstads- och förrådsrörelse.

Vid ett sammanträde i Ulriksfors den 21 april 1955 informerade representanter från arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnden de kommunala myndigheterna och fackföreningen om vad som dittills åtgjorts i lokaliseringsfrågan.

Ansträngningarna att nå fram till ett önskvärt resultat har sedermera fortsatt. Omställningsfrågan har emellertid visat sig vara av den svårighetsgrad, att någon snabb lösning icke legat inom räckhåll. Under sommaren och hösten 1955 har ytterligare företag kontaktats från såväl arbetsmarknadsstyrelsens som produktionsrådets sida.

Arbetsmarknadsorganen har fortlöpande följt sysselsättningsfrågorna i Ulriksfors och medverkat vid omplaceringen av den friställda arbetskraften.

Arbetslösheten har varit obetydlig och huvudsakligen gällt äldre eller på grund av familjeförhållanden och dylikt ortsbundna personer. Det må tilläggas, att av de män, som varit arbetslösa viss tid efter fabriksnedläggelsen, är ungefär hälften över 50 år. Den 11 februari 1956 uppgick den av länsarbetsnämnden i Jämtlands län kända arbetslösheten bland textilarbetare i Strömsund till 15 män och 5 kvinnor. Samtliga i samband med driftstoppet friställda tjänstemän har erhållit andra arbeten.

Länsstyrelsen i Jämtlands län, som till sitt yttrande fogat yttrande från länsarbetsdirektören i länet, har upplyst, att då ansträngningarna att lokalisera ny industriell eller annan verksamhet till fabriksanläggningen i Ulriksfors blivit resultatlösa, har landshövdingen i länet — på begäran av Ströms kommun — kallat representanter för arbetsmarknadsstyrelsen, landstinget, länsarbetsnämnden, länets företagareförening, kommunen, företaget och de förutvarande anställda vid väveriet till sammanträde den 13 februari 1956. Vid detta sammanträde beslöts att tillsätta en delegation för närmare undersökning av möjligheten att till Ulriksfors lokalisera ny lämplig företagsamhet. Till ledamöter i denna delegation utsågs landstingets ordförande, riksdagsmannen Helge Lindström, byråchefen i arbetsmarknadsstyrelsen Bertil Johansson, direktören i Jämtlands läns företagareförening, civilingenjören K. E. Johansson, ordföranden i kommunalnämnden i Ströms kommun, landstingsmannen P. M. Jönsson, samt herr Artur Mattsson i Ulriksfors som representant för de förutvarande anställda vid väveriet.

AB Statens skogsindustrier uttalar följande.

Motionärerna föreslå, att vårt bolag, sedan driften vid väveriet nedlagts, skulle övertaga anläggningen och där upptaga en förädlingsproduktion, ex-

empelvis wallboardproduktion. Vi ha nyligen företagit ingående utredningar om anläggning av en wallboardfabrik på en plats med ungefär liknande geografiska läge. Undersökningarna gåvo då vid handen, att möjligheter till ekonomisk drift helt saknades.

I ännu högre grad skulle detta gälla för en wallboardanläggning i Ulriksfors. Varken det lokala råvaruläget eller övriga förhållanden möjliggöra en ekonomiskt lönande produktion och med hänvisning härtill kunna vi ej biträda den föreslagna överföringen till vårt bolag av fabriksanläggningen i Ulriksfors.

Utskottet. Nedläggningen av driften vid Ulriksfors väveri synes ha skapat vissa svårigheter beträffande sysselsättningen av arbetskraften på orten. Arbetsmarknadsorganen har därför fortlöpande följt sysselsättningsfrågorna i Ulriksfors och medverkat vid omplaceringen av friställd arbetskraft. Med hänsyn härtill och då en särskild kommitté tillsatts inom länet med uppgift att medverka till en lösning av Ulriksforsproblemen torde någon åtgärd från riksdagens sida för närvarande icke vara erforderlig. Förslaget att AB Statens skogsindustrier skulle övertaga fabriksanläggningen i Ulriksfors har icke kunnat biträdas av bolaget.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att de likalydande motionerna I: 330 och II: 254 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1956

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf*, Fahlander, Mogård*, Boo*, Werner*, Geijer, Svärd och Danmans;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Nilsson i Landskrona, Sköldin*, Nordqvist i Karlskoga*, Löfgren, Sehlstedt*, Jönsson i Rosshol och Boija*.

* Ej närvarande vid justeringen.